

Dosarul nr. 3ra-122/16

Instanța de fond: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău – S. Bleșceaga
Instanța de apel: CA Chișinău – A. Panov, M. Moraru, A. Muruianu

DECIZIE

24 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele ședinței
Judecători

Svetlana Filincova,
Sveatoslav Moldovan, Iurie Bejenaru,
Elena Covalenco, Maria Ghervas

examinînd recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Catol Lux” în pricina civilă la acțiunea Societății cu Răspundere Limitată „Catol Lux” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău privind contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 25 noiembrie 2015, prin care s-a respins cererea de apel, s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 28 mai 2015, prin care s-a respins acțiunea,

CONSTATĂ:

La data de 19 noiembrie 2014 SRL „Catol Lux” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău privind contestarea actului nr. 1-659155 din 07 august 2014 și a Deciziei nr. 1562/3/11 din 10 septembrie 2014, emise de Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău (f.d. 6-8).

În motivarea acțiunii a indicat, că la data de 07 august 2014, în urma controlului fiscal la fața locului prin verificarea operativă a fost întocmit actul nr. 1-659155, prin care s-a invocat încălcarea prevederilor art. 8 alin. 2 lit. f) Codul Fiscal, neprezentarea la prima cerere a documentelor de proveniență a mărfurilor persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul organelor cu abilități de administrare fiscală. Prin decizia nr. 1562/3/11 din 10 septembrie 2014 Inspectoratul Fiscal de Stat a aplicat amendă în mărime de 10 000 lei pentru încălcarea legislației fiscale.

Reclamantul a mai menționat, că la data de 22 septembrie 2014 a înaintat contestație către ÎFS mun. Chișinău, prin care a solicitat anularea actului și a deciziei contestate. Prin decizia ÎFS mun. Chișinău nr. 185 din 16 octombrie 2014 s-a respins contestația, s-a menținut decizia nr. 1562/3/11 din 10 septembrie 2014.

La data de 29 octombrie 2014 a înaintat cerere prealabilă către ÎFS mun. Chișinău, contestînd actele administrative eliberate de ÎFS mun. Chișinău ca fiind ilegale și neîntemeiate, întrucît acestea au fost întocmite și emise în lipsa reprezentantului său, nefiind citat legal despre data, locul și ora examinării cauzei. Astfel, decizia a fost emisă

cu încălcarea procedurii de examinare a cazurilor de încălcare fiscală.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 28 mai 2015 s-a respins acțiunea (f.d. 43).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, SRL „Catol Lux” a depus apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de admiterea acțiunii (f.d. 54).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din data de 25 noiembrie 2015 s-a respins apelul, s-a menținut hotărârea primei instanțe din data de 28 mai 2015 (f.d. 80).

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, SRL „Catol Lux” a depus recurs, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărîri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral (f.d. 91-95).

În motivarea recursului recurentul a invocat, că instanța de fond și instanța de apel au ajuns la o concluzie eronată, aplicînd o normă materială ce nu trebuie aplicată, cît și a dat o apreciere unilaterală probelor, or faptul neprezentării actelor de proveniență a mărfii la prima solicitare a organelor fiscale, din cauza lipsei pe suport de hîrtie, nu se încadrează în prevederile art. 253 alin. 1 al Codului Fiscal.

Recurentul menționează, că nu a refuzat să prezinte la prima cerere a organelor fiscale documentele de proveniență a mărfii, însă din motive că evidența contabilă este dusă pe suport electronic, la moment reprezentanților ÎFS mun. Chișinău i s-a comunicat că această informație se află la contabilitatea întreprinderii pe adresa mun. Chișinău, str. Muncești 73, însă au fost prezentate în format electronic. Documentele de proveniență a mărfii, în format de hîrtie, au fost prezentate la ÎFS mun. Chișinău la data de 22 septembrie 2014.

Mai mult ca atît, controlul fiscal s-a efectuat în lipsa reprezentantului său legal, fiind prezent doar vînzătorul, statutul și atribuțiile acestuia nu pot fi egalate cu cele ale agentului economic SRL „Catol Lux”. De asemenea, SRL „Catol Lux” nu a fost citată în mod legal despre data, locul și ora examinării cauzei, ceea ce contravine prevederilor art. 243 alin. 1 și alin 2 Codul Fiscal.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 25 noiembrie 2015, expediată părților prin intermediul oficiului poștal, confirmarea privind recepționarea deciziei la materialele dosarului lipsește.

Recursul depus la 04 decembrie 2015 este depus în termen.

Conform art.445 alin.1 lit. a) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de către SRL „Catol Lux” neîntemeiat și care urmează să fie respins cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 din următoarele considerente.

Din materialul probatoriu administrat s-a constatat, că la data de 07 august 2014 de către IFS mun. Chișinău a fost efectuat controlul fiscal la fața locului prin metoda verificării operative la pavilionul nr. 20, amplasat în piața din str. Pan Halipa 12/2, ce aparține SRL „ Catol- Lux”. În urma controlului a fost întocmit actul nr. 1-65915 din data de 07 august 2014, prin care s-a constatat încălcarea prevederilor art. 8, alin. 2, lit. f) Codul Fiscal prin neprezentarea la prima cerere a documentelor de proveniență a

mărfurilor persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul organelor cu atribuții de administrare fiscală. În urma întocmirii actului de control IFS mun. Chișinău la data de 10 septembrie 2014, a emis decizia nr. 1562/3/11 asupra cazului de încălcare a legislației comise de către SRL „Catol- Lux” și a aplicat amendă în mărime de 10 000 lei.

Nefiind de acord cu sancțiunea aplicată SRL „Catol Lux” a contestat decizia în ordinea contenciosului administrativ.

Potrivit prevederilor art. 3 alin.1 al Legii contenciosului administrativ nr. 793- XIV din 10 februarie 2000 *„obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de: autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi”*.

Contestând decizia ÎFS mun. Chișinău nr. 1562/3/11 din data de 10 septembrie 2014 asupra cazului de încălcare fiscală, SRL „Catol- Lux” a invocat că este adoptată contrar legii, ori angajatul SRL „Catol- Lux” nu a refuzat să prezinte documentele de proveniență, dar ele se aflau în contabilitate.

În combaterea acestui argument instanța de recurs a reținut următoarele.

Articolul 21 alin. 1 al Legii nr. 231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior statuiază că la *„locul de vânzare a produselor/prestare a serviciilor, comerciantul trebuie să dețină documentele care atestă conformitatea acestora cu regulamentele tehnice în vigoare. În cazul în care documentele respective sînt păstrate în alt loc, în incinta unității comerciale trebuie să se păstreze **copiile acestora, autentificate cu stampila comerciantului**”*.

În contextul normei citate, instanța reiterează, că în cadrul controlului la fața locului prin metoda verificării operative la pavilionul nr. 20, amplasat în piața din str. Pan Halipa 12/2, ce aparține SRL „ Catol- Lux”, a fost stabilită încălcarea obligațiilor contribuabilului prevăzute de art. 8 alin. 2 lit. f) Cod Fiscal, prin neprezentarea la cerere a documentelor de proveniență a mărfurilor persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul organelor cu atribuții de administrare fiscală.

Colegiu civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție distinge faptul, că în cadrul raportului juridic fiscal, persoanei fizice și juridice îi revine obligația de a se conforma anumitor reguli impuse acestora. Astfel, obligația impusă de Codul Fiscal este o obligație juridică, deoarece definește conținutul unui raport juridic, ce ia naștere între stat și persoanele determinate de lege, contribuabilii, raport juridic al cărui izvor este legea, executarea fiind asigurată în caz de neexecutare prin intermediul constrîngerii statului. În raportul juridic fiscal una dintre părți este statul ca purtător al suveranității, a autorității publice, raportul devenind unul de drept public, contribuabilul fiind un subordonat, iar obligațiile sale născute din acest raport juridic sunt stricte, nenegociabile și sunt impuse unilateral de către stat.

Cu atît mai mult, că în art. 8 alin. 2, lit. c) și f) Cod fiscal, sunt norme imperative (onerative), a căror respectare se impune obligatoriu, fără a fi admisă nici o derogare sub amenințarea sancțiunii, în cît sunt prescrise în mod expres obligațiile contribuabilului de săvârșire a unei acțiuni, ceea ce nu a fost realizat de reprezentantul SRL „Catol-Lux”.

În calitate de probă pertinentă și concludentă instanța reține, că la prima cerere a persoanei cu funcție de răspundere ale organelor cu atribuție de administrare fiscală a documentelor de proveniență a 4 acumulate pentru automobile folosite, SRL „ Catol- Lux” prin intermediul vânzătorului Cipcea Valeriu nu a prezentat documentele solicitate, refuzînd totodată să semneze actul de control, fapt confirmat prin actul de control nr. 1-659155 (f.d. 11-12) și prin explicațiile vânzătorului din 07 august 2014 (f.d. 29). Refuzul

reprezentantului contribuabilului de a semna actul nu-l scutește pe contribuabil de răspunderea fiscală.

În susținerea acestei poziții instanța menționează art. 216 alin. 8 Codul fiscal, care prevede că contribuabilul, inclusiv prin intermediul conducătorului sau altui reprezentant al său, este obligat după caz, să asigure condiții adecvate pentru efectuarea controlului, să participe la efectuarea lui și să semneze actul de control fiscal, chiar și în cazul dezacordului. În caz de dezacord el este obligat să prezinte în scris, în termen de până la 15 zile calendaristice, argumentele dezacordului anexînd documentele de rigoare.

La caz, controlul fiscal a avut loc la data de 07 august 2014, contestația asupra actului de control și a deciziei emise în baza actului de contestate a organului fiscal, SRL „Catol – Lux” a depus-o la data de 22 septembrie 2014 (f.d. 17-19), documentele solicitate și neprezentate la momentul efectuării controlului au fost depuse la data de 29 octombrie 2014, odată cu depunerea cererii prealabile (f.d. 20-22), fapt confirmat de către reprezentantul recurente în cadrul ședinței de judecată (f.d. 79). Astfel a fost încălcat termenul de prezentare a dezacordului.

Instanța mai reține, că SRL „Catol – Lux” prin acțiunile sale a încălcat și următoarele prevederile legale.

Regulamentul cu privire la recepționarea mărfurilor conform cantității și calității în Republica Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 1068 din 20.10.2000 prevede, *„se interzice livrarea în rețeaua de comerț a mărfurilor fără documente de însoțire, care poate să confirme originalitatea mărfii, cantitatea și calitatea ei, precum și fără certificat de conformitate pentru produsele supuse certificării obligatorii, eliberate în Sistemul Național de Certificare”*.

Articolul 17 alin. 1 al Legii contabilității nr. 113 din 27.04.2007, interzice *„deținerea de către entitate a activelor cu orice titlu, înregistrarea surselor de proveniență a acestora și a faptelor economice fără documentarea și reflectarea acestora în contabilitate”*.

Prevederile art. 20 din Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor *„obligă comerciantul de a deține documente de proveniență a mărfii, precum și afișarea obligatorie la vedere a autorizației de funcționare și licenței, dacă genul de activitate desfășurat este reglementat prin licențiere”*.

Nu poate fi reținut nici argumentul precum că inspectorii fiscali urmau să meargă în contabilitatea întreprinderii pentru a verifica actele, ori inspectorii fiscali au efectuat o verificare operativă, iar agentul economic la prima cerere a controlorilor avea obligația să prezinte documentele de proveniență a mărfii, fie în original, fie în copie autenticată.

Conform prevederilor art. 214 alin. (1) și alin. (3) din Codul fiscal, controlul fiscal are drept scop verificarea modului în care contribuabilul respectă legislația fiscală într-o anumită perioadă sau în cîteva perioade fiscale. Procedura controlului fiscal constă într-un ansamblu de metode și operațiuni de organizare și desfășurare a controlului, precum și de valorificare a rezultatelor lui. Controlul fiscal la fața locului și/sau la oficiul organului, poate fi organizat și efectuat prin următoarele metode și operațiuni: verificarea faptică, verificarea documentară, verificarea totală, verificarea parțială, verificarea tematică, verificarea operativă, verificarea prin contrapunere. Metodele și operațiunile concrete utilizate la organizarea și exercitarea controlului fiscal sînt determinate în baza Codului Fiscal, în instrucțiunile cu caracter intern ale Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

Verificarea operativă, conform prevederilor art. 222 din Codul fiscal, se aplică în cazul controlului fiscal la fața locului, observîndu-se procesele economice și financiare,

actele și operațiunile aferente, pentru a constata autenticitatea lor, pentru a depista și a preveni încălcarea legislației fiscale.

Este irelevant și argumentul, că controlul fiscal s-a efectuat în lipsa conducătorului întreprinderii.

Conform prevederilor art. 8 alin. (3) din Codul Fiscal, în caz de absență a conducătorului întreprinderii, obligațiile prevăzute la alin. (2) lit. (f) și (g) sînt îndeplinite de alte persoane cu funcții de răspundere, gestionare ale subiectului impunerii, în limitele competenței lor.

La caz, inspectorii fiscali care au efectuat controlul operativ la pavilionul nr. 20 situat în piața amplasată pe adresa mun. Chișinău. str. Pan Halipa nr. 12/2, care aparține SRL „Catol Lux” în prezența vânzătorului Cipcea Valeriu, care a dat explicație pe faptul dat (f.d. 19).

Astfel, argumentele apelantului nu pot servi drept temei pentru absolvirea de răspundere pentru încălcarea legislației fiscale, în conformitate cu prevederile art. 253 alin.1 Codul fiscal în redacția la data comiterii încălcării fiscale, Decizia nr. 1562/3/11 din 10.09.2014, emisă de către ÎFS mun. Chișinău, fiind adoptată în strictă conformitate cu legislația în vigoare.

Argumentul recurente, precum că s-a încălcat procedura de sancționare nu poate fi reținută de colegiu, ori potrivit art. 242 Codul Fiscal persoana trasă la răspundere pentru încălcare fiscală are dreptul să ia cunoștință de dosarul său, să dea explicații, să prezinte probe.

Deci în speță la examinarea cazului de încălcare fiscală contribuabilul SRL „Catol - Lux” a fost citată de către ÎFS mun. Chișinău pentru data de 26 august 2014 ora 14:00 prin citația seria C nr. 060483 din 15 august 2014 (f.d.16) și repetat pentru data de 10 septembrie 2014 ora 14:00, prin citația seria C nr. 060499 din 03 septembrie 2014 (f.d. 39).

Instanța de recurs reține prevederile art. 243 alin. 2 Codul Fiscal, *„cazul de încălcare fiscală poate fi examinat în lipsa persoanei trase la răspundere pentru săvîrșirea încălcării numai dacă există informații că a fost anunțată în modul stabilit despre locul, data și ora examinării cazului și dacă de la ea nu a parvenit un demers argumentat de a fi amînată examinarea”*.

În speță, s-a constatat că SRL „Catol-Lux” a fost înștiințată despre faptul examinării încălcării fiscale, fapt confirmat prin citațiile expediate în adresa societății anexate la materialele dosarului, mai mult ca atît, contribuabilul de la data încălcării fiscale pînă la examinarea încălcării fiscale a avut suficient timp pentru a prezenta documentele de proveniență a mărfii.

Analizînd argumentele recursului coroborate circumstanțelor de drept, pe care este întemeiată hotărîrea instanțelor, instanța de recurs consideră că s-a ajuns la o concluzie corectă și argumentată cu privire la respingerea acțiunii, ca fiind neîntemeiată. În opinia instanței de recurs, instanța de apel a determinat definitiv circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, apreciind probele prezentate de părți în corespundere cu prevederile art. 130 CPC, multiaspectual, complet, în ansamblul și interconexiunea lor, aplicînd corect normele de drept material și procedural, și întemeiat a ajuns la concluzia cu privire la respingerea acțiunii, ca fiind neîntemeiată.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții

Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Catol-Lux”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 28 mai 2015 și decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 în pricina civilă la acțiunea Societății cu Răspundere Limitată „Catol Lux” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău privind contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Svetlana Filincova

Judecători:

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Elena Covalenco

Maria Ghervas